

Uitgangspuntennotitie

Aan de raad,

Voorgeschiedenis / aanleiding

Op initiatief van de commissie Financiën van de VNG zijn enkele wijzigingen voorgesteld die moeten leiden tot verbeteren van het financieel inzicht voor bestuurders en gemeenteraden en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten onderling moet bevorderen. De voorgestelde wijzigingen worden per 1 januari 2017 van kracht.

Door uitvoering te geven aan het fusieproces komen we, conform het "Financieel Toezicht Kader" vanuit de provincie Noord-Holland op het moment (naar verwachting december 2016) dat we het wetsvoorstel tot een gemeentelijke herindeling indienen, onder preventief toezicht gesteld.

Door de gemeenteraad zijn de afgelopen periode wensen geuit waarbij is aangegeven dat de beschikbare middelen ingezet moeten worden ten behoeve belangrijke ontwikkelingen voor onze gemeente.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad te vragen:

- Kennis te nemen van de externe ontwikkelingen;
- In te stemmen met de geformuleerde uitgangspunten;
- Aan te geven welke doelstellingen prioriteit hebben zodat hier bij de 1^e Marap over 2016 en de kadernota 2017 heldere besluiten over genomen kunnen worden.

Toelichting

Nieuw Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) per 1 januari 2017.

Volgens de huidige informatie zullen een aantal wijzigingen worden doorgevoerd in de nieuwe BBV die met name betrekking hebben op het verbeteren van het inzicht voor de gemeenteraad en de vergelijkingsmogelijkheden tussen gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen in de BBV hebben betrekking op:

- De indeling van de begroting
- De indicatoren
- Een uitbreiding van de kengetallen over de financiële positie
- De verbonden partijen
- De rechtmatigheid, het toezicht en de controle
- Een aangepaste wijze van toerekening en inzicht in de overheadkosten.

Deze wijzigingen zal de werkdruk voor de financiële medewerkers binnen de afdeling Middelen toenemen en zal de begroting 2017 op onderdelen worden aangepast.

Financieel Toezicht Kader (FTK)

Bij herindeling worden de desbetreffende gemeenten per definitie onder preventief toezicht gesteld. Anders dan bij het reguliere begrotingstoezicht is de focus bij dit toezicht gericht op de nieuw te vormen gemeente. Op weg naar de herindeling gelden toezichtcriteria die ervoor moeten zorgen dat een nieuwe gemeente ontstaat die zo goed als mogelijk een financieel gezonde start kan maken. Dit houdt in dat goedkeuring aan besluiten kan worden onthouden, als een besluit van een op te heffen gemeente - naar het oordeel van GS - in strijd is met het financiële belang van de nieuw te vormen gemeente. Daarbij streeft de toezichthouder ernaar reguliere ontwikkelingen in de bij de herindeling betrokken gemeenten niet te blokkeren.

Artikel 21 van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) is hierbij van toepassing. Op grond van dit artikel kunnen GS besluiten aanwijzen die de goedkeuring behoeven. Dit geldt doorgaans vanaf de dag waarop een gemeente volgens een herindeling ontwerp, een herindeling advies of een voorstel van wet in aanmerking komt om te worden opgeheven. In de regel wijzen GS dan besluiten aan die kunnen leiden tot nieuwe lasten, verhoging van bestaande lasten of verlaging van bestaande baten c.q. vermindering van vermogen. De bevoegdheid is dus ruimer dan alleen de besluiten over de begroting en de begrotingswijzigingen. Bij een herindelingstraject gaat de toezichthouder ervan uit dat de besluiten binnen de genoemde categorieën worden afgestemd met de beoogde fusiepartners. Het ligt daarom in de rede dat bij het inzenden van besluiten aangegeven wordt wat de uitkomsten zijn van het gevoerde overleg met de beoogde partnergemeenten. In gevallen dat niet blijkt dat onderling is afgestemd, kunnen GS ertoe overgaan het besluit zelf aan de desbetreffende fusiegemeenten voor te leggen.

Veelal zijn er ook zaken waarover door de bestaande gemeenten moet worden beslist, terwijl die in feite de nieuw te vormen gemeente betreffen. Dit kan gaan om beslissingen op allerlei terreinen. Vaak hebben deze besluiten financiële consequenties. Dergelijke beslissingen kunnen meestal niet wachten op besluitvorming door de gemeenteraad van de nieuw te vormen gemeente. Bij de beoordeling van deze besluiten zal de toezichthouder uitgaan van de navolgende criteria:

- 1 onvoorzien;
- 2 onuitstelbaar;
- 3 onontkoombaar;
- 4 overeenstemming tussen fusiepartners
- 5 dekking verzekerd.

Naar mate de datum van herindeling nadert zal aan deze criteria steeds meer gewicht worden gehangen.

Het zogenoemde Arhi-toezicht vervalt op de datum van herindeling of de datum waarop de Minister van BZK bepaalt dat het toezicht is vervallen.

Conclusie preventief toezicht

De gevolgen voor onze gemeente zijn dat na het indienen van het herindelingsontwerp de procedure voor begrotingswijzigingen en besluiten met financiële consequenties veel langer worden doordat zo moeten worden afgestemd met de fusiepartner en de instemming van GS moeten hebben voordat de gemeenteraad ze kan goedkeuren. U moet hierbij denken aan een verlenging van een gemiddelde doorlooptijd van 1 naar 2 à 3 maanden.

Uitgangspunten

Door het eind dit jaar van kracht wordende preventief toezicht hebben we als gemeente binnenkort nog één belangrijk moment waarop we zelfstandig kunnen beslissen over het leggen van accenten waarvoor we gelden beschikbaar stellen. Dit moment is zodra de gemeenteraad de 1e Marap over 2016 en de kadernota voor 2017 aangeboden wordt.

Ter voorbereiding hierop willen zijn we op dit moment ambtelijk en bestuurlijk bezig om dit besluitvormingsmoment zo goed mogelijk voor te bereiden. Hiervoor brengen we in beeld:

- Alle lopende en nieuw op te starten projecten en/of investeringsvoorstellen. Hierbij moet u denken aan de "Unilocatie scholen", "Sectorpark", "Mientekade" en wegen- en rioleringswerkzaamheden.
- Om het geheel meerjarig sluitend financierbaar te maken onderzoeken we de mogelijkheden van het inzetten van het eigen vermogen en verhogen van onze inkomsten.

Ter voorbereiding op het opstellen van de 1^e Marap over 2016 en de kadernota 2017 hebben we uitgangspunten opgesteld, te weten:

- De begroting moet voor het huidige - en de toekomstige jaren sluitend en in evenwicht zijn;
- De inzet van het eigenvermogen wordt maximaal aangewend;
- De inkomsten worden indien noodzakelijk vergroot door indexering van de gemeentelijke belastingen en kostendekkend maken van de heffingen.

Financiële aspecten

De eventuele financiële consequenties worden verwerkt bij de 1 Marap over 2016 en de Kadernota voor 2017.

Juridische aspecten

De beschreven wijzigingen in de nieuwe BBV worden per 1 januari 2017 van kracht.

Communicatieve aspecten

N.v.t.

Vervolgstappen

In juni ontvangt u ter besluitvorming de 1e Marap over 2016 en kadernota voor het begrotingsjaar 2017. Ter voorbereiding op dit besluitvormingsmoment zijn we voornemens om in april/mei met een voorlopig voorstel te komen over de uit te voeren projecten en investeringsvoorstellen voor deze collegeperiode en de financierbaarheid hiervan. Op basis van het overleg met uw gemeenteraad over dit voorstel wordt de 1e Marap over 2016 en kadernota voor het begrotingsjaar 2017 in z'n definitieve vorm gemaakt.

Zodra we het wetsvoorstel tot herindeling van de gemeente indienen komen we onder preventief toezicht te staan.

Halfweg, 29 maart 2016
Burgemeester en wethouders van
Haarlemmerliede en Spaarnwoude,
P.J. Heiligers, burgemeester
G.A. Koot, secretaris